

URZĄD STATYSTYCZNY
W KATOWICACH

ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
email: SekretariatUsKce@stat.gov.pl
tel.: 32 779 12 00
fax: 32 779 13 00, 258 51 55

katowice.stat.gov.pl

BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2016 R.

opracowania sygnalne

Katowice, październik 2017 r.

Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

Dane statystyczne zawarte w niniejszym opracowaniu dotyczą dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego, tj. gmin (148), powiatów (17), miast na prawach powiatu (19) oraz województwa w 2016 r. Informacje obejmujące dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. Dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysponowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późniejszymi zmianami).

Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również:

- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1453),
- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 814, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 486, z późniejszymi zmianami).

Prezentowane dane opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późniejszymi zmianami).

Budżety gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Przy przeliczaniu dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od wielkości „ogółem”.

BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego w 2016 r. ukształtowały się na poziomie 23404,6 mln zł i w odniesieniu do 2015 r. wzrosły o 5,0%. Dominujący udział w dochodach ogółem (55,1%) miały **dochody własne**, które wyniosły 12889,2 mln zł. **Subwencja ogólna** z budżetu państwa osiągnęła poziom 5220,8 mln zł i stanowiła 22,3% dochodów ogółem, a **dotacje** – 5294,6 mln zł (22,6%). Dochody jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca wyniosły 5128 zł (przed rokiem – 4868 zł).

Wśród jednostek samorządu terytorialnego najwyższe dochody odnotowano w miastach na prawach powiatu – 12916,9 mln zł, tj. o 5,0% więcej niż w poprzednim roku. Dochody gmin wyniosły 7595,5 mln zł i w skali roku wzrosły o 16,1%, a dochody powiatów – 1664,1 mln zł (spadek o 1,2%). W budżecie samorządu województwa dochody ukształtowały się na poziomie 1228,2 mln zł, tj. o 30,3% niższym w porównaniu z dochodami uzyskanymi w 2015 r.

Największe dochody według poszczególnych rodzajów uzyskano w miastach na prawach powiatu, przy czym dochody własne wyniosły 7505,3 mln zł i w skali roku wzrosły o 0,5%, subwencja ogólna osiągnęła poziom 2766,1 mln zł (wzrost o 2,0%), a dotacje – 2645,5 mln zł (wzrost o 24,7%). Najniższe dochody własne odnotowano w budżetach powiatów – 684,6 mln zł, tj. o 2,1% więcej niż w poprzednim roku. Samorząd województwa otrzymał najmniej środków z tytułu dotacji i subwencji ogólnej – odpowiednio: 317,3 mln zł (spadek o 57,0% w odniesieniu do 2015 r.) i 147,8 mln zł (spadek o 14,1%).

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2016 r. wyniosły 22746,1 mln zł, tj. o 2,4% więcej niż w 2015 r. **Wydatki bieżące** jednostek samorządu terytorialnego osiągnęły poziom 19909,4 mln zł i w skali roku wzrosły o 13,4%. **Wydatki majątkowe** wyniosły 2836,8 mln zł i w porównaniu z 2015 r. zmniejszyły się o 39,2%. Prawie 92% wydatków majątkowych to wydatki inwestycyjne. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego przypadające na 1 mieszkańca wyniosły 4983 zł (przed rokiem – 4853 zł).

Największe wydatki spośród jednostek samorządu terytorialnego odnotowano w miastach na prawach powiatu – 12694,0 mln zł (wzrost o 3,4% w porównaniu z 2015 r.), następnie w gminach – 7245,8 mln zł (wzrost o 11,4%) i w powiatach – 1599,6 mln zł (spadek o 2,8%). Najmniejsze wydatki, w kwocie 1206,7 mln zł, dotyczyły budżetu województwa i w skali roku zmniejszyły się o 32,7%.

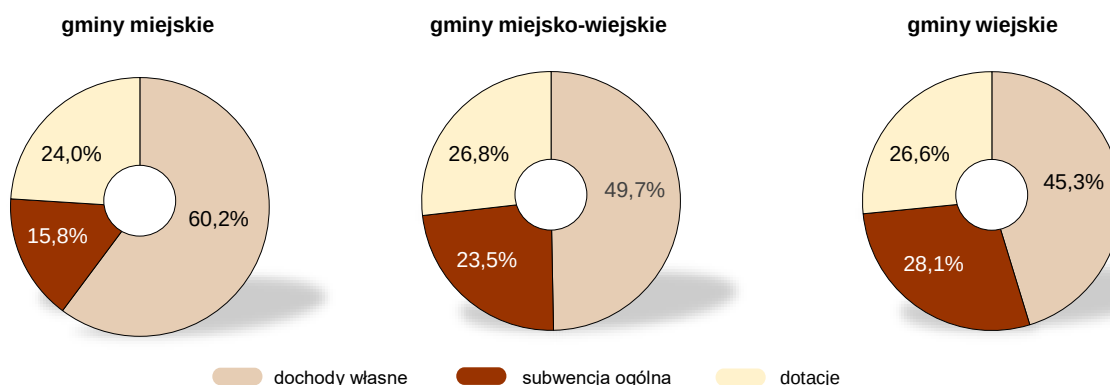
Najwyższe wydatki bieżące i majątkowe poniesiono w miastach na prawach powiatu – odpowiednio: 11164,5 mln zł i 1529,5 mln zł. W odniesieniu do 2015 r. wydatki bieżące wzrosły o 12,9%, natomiast wydatki majątkowe zmniejszyły się o 35,9%. Najniższe wydatki bieżące dotyczyły budżetu województwa – 879,7 mln zł (spadek o 3,5% w skali roku), a najniższe wydatki majątkowe odnotowano w powiatach – 198,8 mln zł (spadek o 22,9%).

Jednostki samorządu terytorialnego zamknęły rok budżetowy 2016 nadwyżką w wysokości 658,5 mln zł (w 2015 r. odnotowały nadwyżkę w kwocie 69,7 mln zł).

BUDŻETY GMIN

Dochody gmin województwa śląskiego w 2016 r. ukształtowały się na poziomie 7595,5 mln zł, tj. wyższym o 16,1% w porównaniu z poprzednim rokiem. Odsetek dochodów gmin wiejskich (96 jednostek) w dochodach ogółem budżetów gmin wyniósł 43,6% i w odniesieniu do 2015 r. zmniejszył się o 0,2 p. proc. Dochody gmin miejskich (30 jednostek) oraz gmin miejsko-wiejskich (22 jednostki) stanowiły odpowiednio: 38,5% i 17,9% dochodów ogółem. Dochody gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 3804 zł (przed rokiem – 3277 zł). Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w Imielinie (5611 zł) i Goczałkowicach-Zdroju (5583 zł), a najniższe – w Pszowie (2837 zł) i Porębie (3036 zł).

Struktura dochodów budżetów gmin^a według rodzajów w 2016 r.

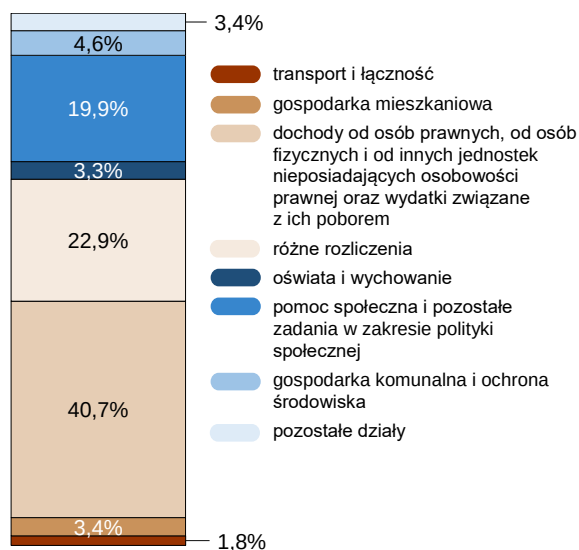
a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Dochody własne gmin wyniosły 3936,2 mln zł i stanowiły 51,8% dochodów ogółem budżetów gmin. W odniesieniu do 2015 r. dochody te wzrosły o 4,6%. Spośród dochodów własnych dominujący udział (41,3%) miały wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które ukształtowały się na poziomie 1627,6 mln zł. Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości wyniosły 1075,1 mln zł, co stanowiło 27,3% dochodów własnych. W porównaniu z 2015 r. wartość podatku od nieruchomości w gminach wzrosła o 7,6%.

Subwencja ogólna z budżetu państwa wyniosła 1712,0 mln zł (22,5% dochodów ogółem budżetów gmin) i w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 4,4%. Część oświatowa, której wartość wyniosła 1485,0 mln zł, stanowiła 86,7% subwencji ogólnej.

Kwota **dotacji** ukształtowała się na poziomie 1947,4 mln zł (wzrost w skali roku o 71,2%) i stanowiła 25,6% dochodów ogółem budżetów gmin. Dominująca część dotacji (73,1%) pochodziła z budżetu państwa i przeznaczona była na zadania z zakresu administracji rządowej.

Struktura dochodów budżetów gmin^a według działów w 2016 r.

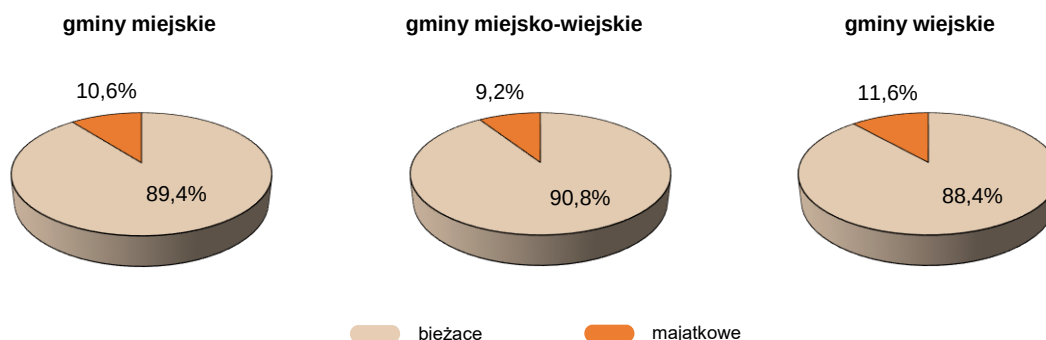

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Wydatki budżetów gmin

województwa śląskiego w 2016 r. wyniosły 7245,8 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosły o 11,4%. W strukturze wydatków największy udział miały wydatki gmin wiejskich (43,4%). W porównaniu z 2015 r. odsetek ten zmniejszył się o 0,1 p. proc. Udziały wydatków gmin miejskich i miejsko-wiejskich wyniosły odpowiednio: 38,9% i 17,8%. Wydatki budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca osiągnęły poziom 3629 zł (przed rokiem – 3258 zł). Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminach Boronów i Goczałkowice-Zdrój (po 5183 zł), a najniższe – w Koniecpolu i Porębie (po 2836 zł).

Struktura wydatków budżetów gmin^a według rodzajów w 2016 r.

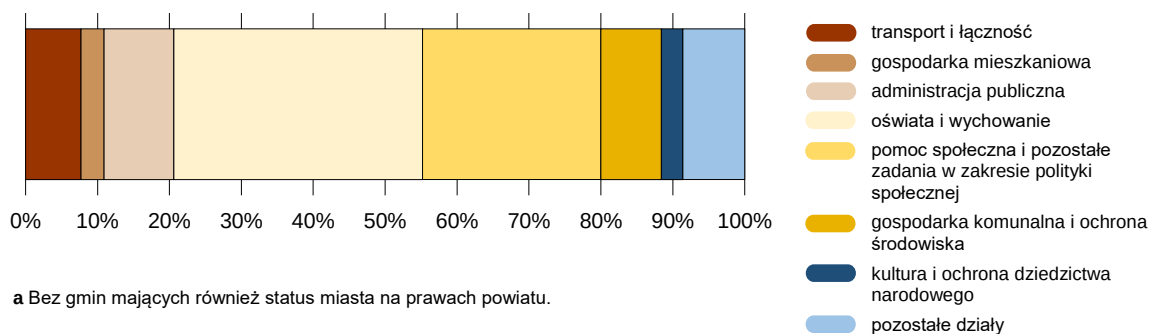

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

Wydatki bieżące budżetów gmin ukształtowały się na poziomie 6464,4 mln zł i stanowiły 89,2% wydatków budżetów gmin ogółem. W skali roku ich wartość wzrosła o 20,6%. Ponad 42% wydatków bieżących budżetów gmin przeznaczonych było na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń.

Wydatki majątkowe budżetów gmin osiągnęły poziom 781,4 mln zł, tj. niższy o 31,5% w porównaniu z 2015 r. Prawie 98% wydatków majątkowych stanowiły wydatki inwestycyjne, których wartość zmniejszyła się o 32,4% w skali roku.

Struktura wydatków budżetów gmin^a według działów w 2016 r.

Gminy województwa śląskiego (bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu) w 2016 r. zamknęły rok budżetowy nadwyżką w wysokości 349,7 mln zł (przed rokiem odnotowano nadwyżkę w wysokości 37,9 mln zł).

BUDŻETY POWIATÓW

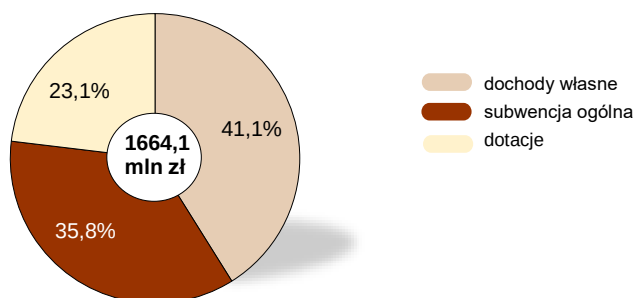
Dochody ogółem powiatów województwa śląskiego w 2016 r. wyniosły 1664,1 mln zł i w porównaniu z 2015 r. zmniejszyły się o 1,2%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca przypadało średnio 833 zł dochodów (przed rokiem – 844 zł). Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie lublinieckim (1096 zł) i tarnogórskim (1011 zł), natomiast najniższe – w rybnickim (606 zł) i bielskim (662 zł).

Dochody własne powiatów w 2016 r. osiągnęły poziom 684,6 mln zł, tj. o 2,1% wyższy niż w 2015 r. Największy udział w tych dochodach miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – 64,5% (przed rokiem – 62,1%).

Subwencja ogólna powiatów wyniosła 594,9 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosła o 1,5%. Przeważającą składową subwencji ogólnej była część oświatowa – 87,7% (przed rokiem – 87,9%).

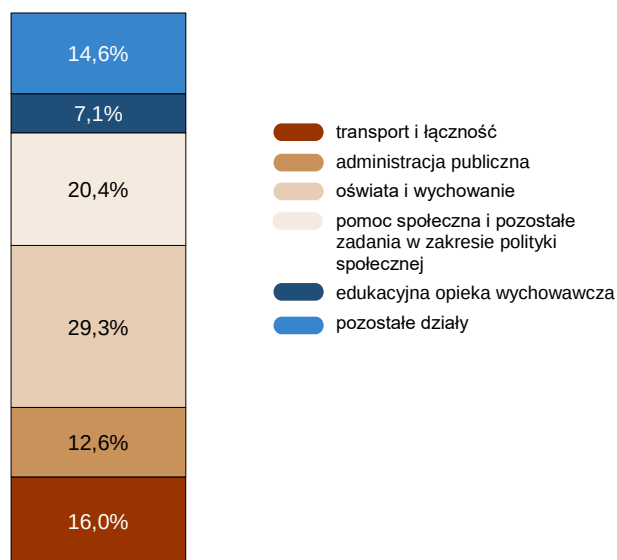
Kwota uzyskanych przez powiaty województwa śląskiego w 2016 r. **dotacji** ukształtowała się na poziomie 384,5 mln zł, tj. o 10,1% niższym od poziomu dotacji uzyskanych przed rokiem. Dotacje celowe z budżetu państwa stanowiły 67,0% dotacji budżetów powiatów ogółem.

Dochody budżetów powiatów według rodzajów w 2016 r.

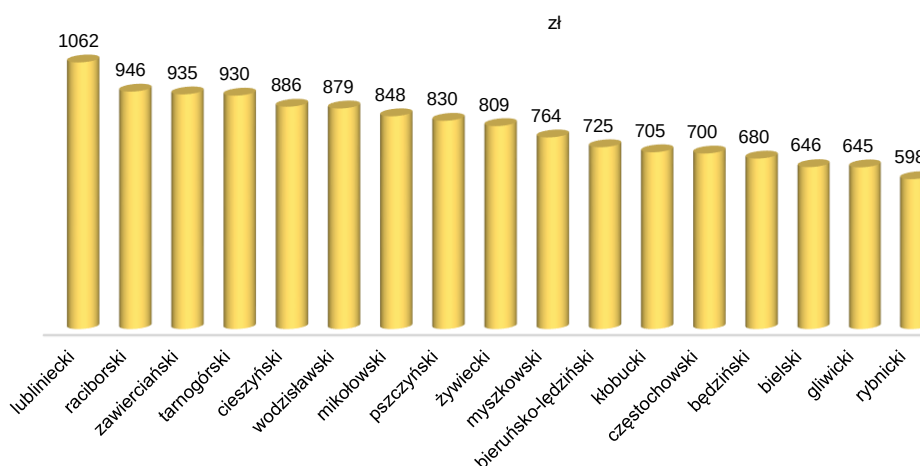
Wydatki ogółem powiatów województwa śląskiego w 2016 r. ukształtowały się na poziomie 1599,6 mln zł i w skali roku zmniejszyły się o 2,8%. **Wydatki bieżące** stanowiły 87,6% wydatków ogółem, a wydatki majątkowe – 12,4%. Większość wydatków bieżących przeznaczona była na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (58,9%), natomiast wydatki majątkowe prawie w całości przeznaczone były na cele inwestycyjne (99,6%).

Struktura wydatków budżetów powiatów według działów w 2016 r.

W 2016 r. wydatki ogółem powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 801 zł (przed rokiem – 824 zł). Największe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie lublinieckim (1062 zł), a najmniejsze w powiecie rybnickim (598 zł).

Wydatki budżetów powiatów na 1 mieszkańca w 2016 r.

Powiaty województwa śląskiego zamknęły 2016 r. nadwyżką budżetową w wysokości 64,5 mln zł (w 2015 r. nadwyżka budżetowa wynosiła 39,4 mln zł). Nadwyżka budżetowa wystąpiła we wszystkich powiatach, z wyjątkiem powiatu zawierciańskiego, gdzie odnotowano deficyt.

BUDŻETY MIAST NA PRAWACH POWIATU

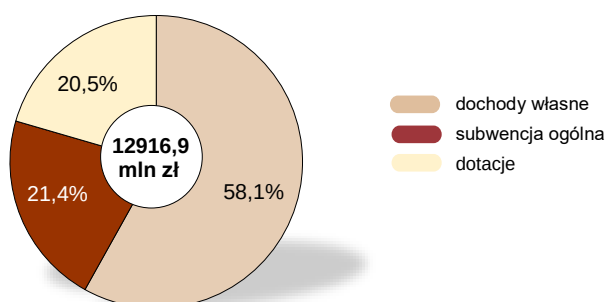
Dochody ogółem miast na prawach powiatu województwa śląskiego w 2016 r. ukształtowały się na poziomie 12916,9 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosły o 5,0%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca przypadało średnio 5030 zł dochodów (przed rokiem – 4763 zł). Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w Katowicach (5862 zł) i Gliwicach (5771 zł), natomiast najniższe w Sosnowcu (4139 zł) i Świętochłowicach (4271 zł).

Dochody własne miast na prawach powiatu w 2016 r. wyniosły 7505,3 mln zł i wzrosły w skali roku o 0,5%. Największy udział w dochodach własnych miały wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (42,5%). Duży udział w dochodach własnych miał podatek od nieruchomości (23,3%).

Subwencja ogólna z budżetu państwa miast na prawach powiatów w 2016 r. wyniosła 2766,1 mln zł i w relacji do poprzedniego roku wzrosła o 2,0%. Dominującą składową subwencji ogólnej była część oświatowa (91,3%).

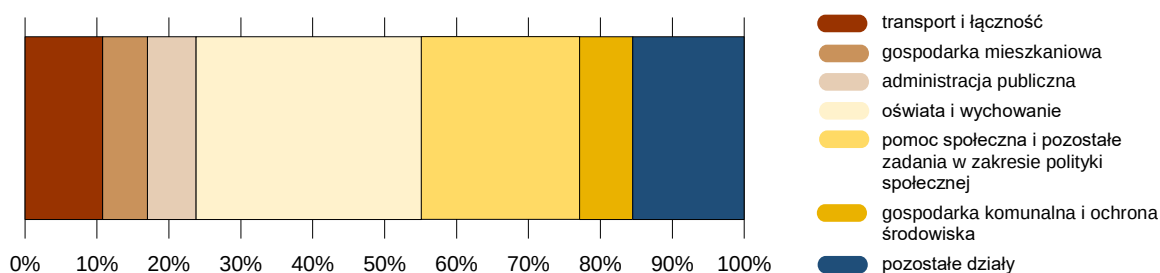
Dotacje w miastach na prawach powiatu w 2016 r. osiągnęły poziom 2645,5 mln zł, tj. o 24,7% wyższy niż w 2015 r. Dotacje celowe z budżetu państwa stanowiły prawie 84% dotacji ogółem miast na prawach powiatu.

Dochody budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2016 r.

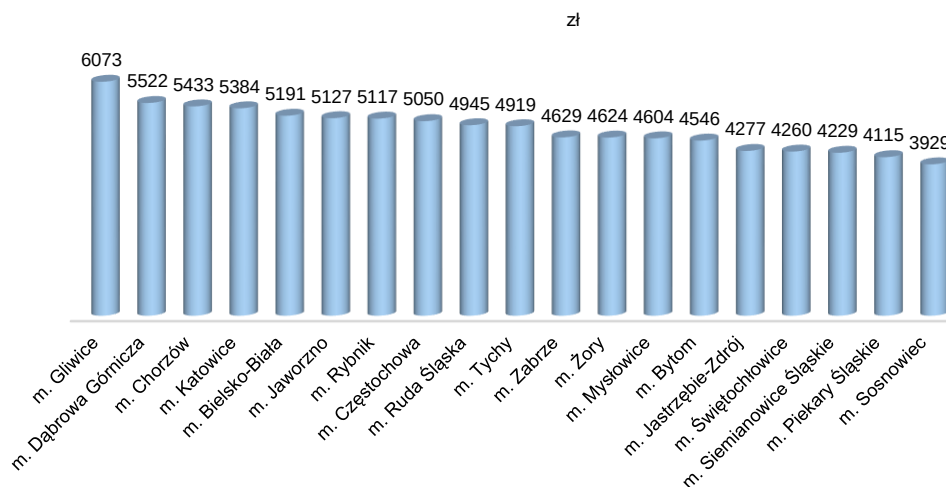
Wydatki ogółem miast na prawach powiatu w 2016 r. wyniosły 12694,0 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosły o 3,4%. **Wydatki bieżące** stanowiły 88,0% wydatków ogółem, a **wydatki majątkowe** – 12,0%. Na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń przeznaczono 41,5% wydatków bieżących, natomiast przeważającą część wydatków majątkowych stanowiły wydatki inwestycyjne (91,1%).

Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według działów w 2016 r.

Wydatki ogółem miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2016 r. wyniosły średnio 4944 zł (przed rokiem – 4755 zł). Najwyższe wydatki odnotowano w Gliwicach (6073 zł), a najniższe w Sosnowcu (3929 zł).

Wydatki budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2016 r.

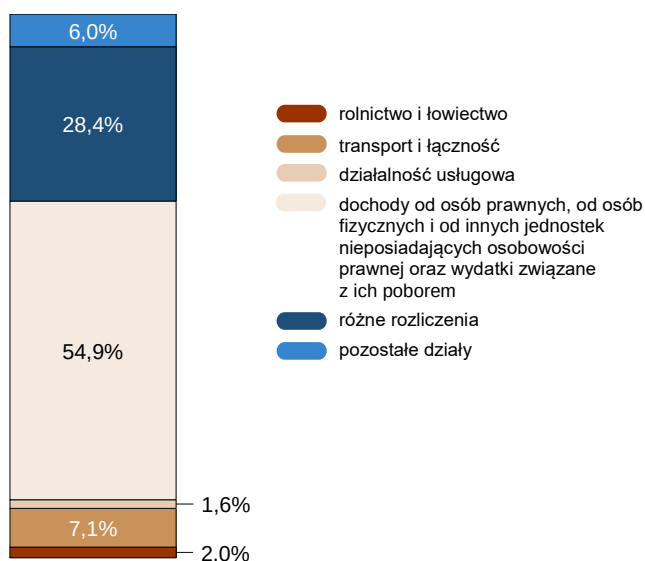

Miasta na prawach powiatu województwa śląskiego zamknęły 2016 r. nadwyżką budżetową w kwocie 222,9 mln zł (przed rokiem odnotowano nadwyżkę w wysokości 20,8 mln zł). Nadwyżkę budżetową odnotowano w dziesięciu miastach na prawach powiatu (największą w Katowicach – 142,9 mln zł), natomiast w dziewięciu wystąpił deficyt budżetowy (najgłębszy w Gliwicach – 55,2 mln zł).

BUDŻET SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Dochody samorządu województwa śląskiego w 2016 r. ukształtowały się na poziomie 1228,2 mln zł i w odniesieniu do dochodów uzyskanych w 2015 r. zmniejszyły się o 30,3%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody samorządu województwa wyniosły 269 zł (w poprzednim roku – 385 zł).

Struktura dochodów budżetu województwa według działów w 2016 r.

Dochody własne wyniosły 763,1 mln zł i stanowiły ponad 62% dochodów województwa. W porównaniu z 2015 r. dochody własne samorządu województwa zmniejszyły się o 10,5%. W tej grupie dochodów dominował udział w podatku dochodowym od osób prawnych, który wyniósł 64,8%.

Dochody z tytułu subwencji ogólnej osiągnęły poziom 147,8 mln zł, tj. o 14,1% niższy od uzyskanego w 2015 r., a ich udział w dochodach ogółem wyniósł 12,0%. Na część oświatową przypadało 86,7 mln zł, tj. 58,7% subwencji ogólnej, na część wyrównawczą – 41,8 mln zł (28,3%), a na część regionalną – 17,7 mln zł (12,0%).

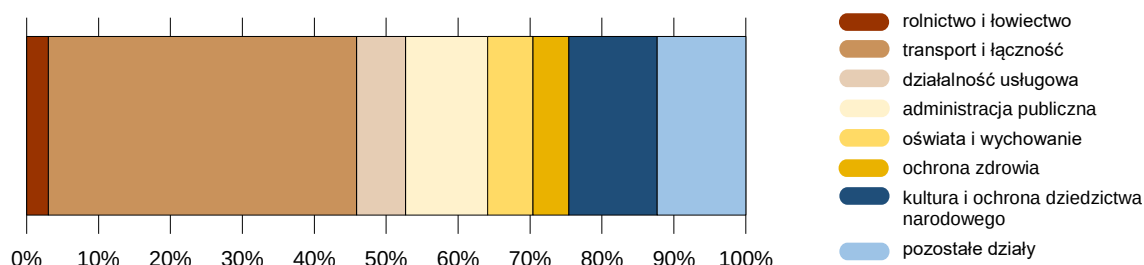
W 2016 r. budżet samorządu województwa zasiliło 317,3 mln zł z tytułu **dotacji**, co stanowiło 25,8% dochodów ogółem. Dotacje celowe z budżetu państwa wyniosły 56,8 mln zł i stanowiły 17,9% dotacji ogółem. Większość środków pochodzących z dotacji celowych z budżetu państwa przypadała na zadania z zakresu administracji rządowej – 53,7 mln zł (94,6%).

Wydatki samorządu województwa śląskiego w 2016 r. osiągnęły poziom 1206,7 mln zł i w skali roku zmniejszyły się o 32,7%. Wydatki samorządu województwa w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 264 zł (w 2015 r. – 391 zł).

Wydatki bieżące stanowiły prawie 73% wydatków ogółem samorządu województwa. W odniesieniu do 2015 r. odnotowano spadek wydatków bieżących o 3,5%. Z kwoty 879,7 mln zł wydatków bieżących 446,2 mln zł (50,7%) to wydatki bieżące jednostek budżetowych.

Wydatki majątkowe wyniosły 327,1 mln zł i w porównaniu z 2015 r. zmniejszyły się o 62,8%. Wydatki inwestycyjne, których wartość ukształtowała się na poziomie 252,6 mln zł, stanowiły większość wydatków majątkowych (77,2%). Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem województwa wyniósł 20,9%.

Struktura wydatków budżetu województwa według działów w 2016 r.

W 2016 r. województwo śląskie zamknęło rok budżetowy nadwyżką w wysokości 21,5 mln zł (przed rokiem odnotowano deficyt w wysokości 28,4 mln zł).

Opracowanie:

Jan FRYC, Zofia PŁOSZAJ-WITKOWICZ

Opracowanie graficzne; wersja elektroniczna:

Agnieszka KAIM

Śląski Ośrodek Badań Regionalnych

Katowice, październik 2017 r.